

Vorming ouders waar Chili het armst is

Hulp vandaag, perspectieven voor morgen: de 'Fundación Nosedal' in Santiago de Chile. Een teken van hoop voor vele kinderen en ouders in een uitzichtloze situatie.

6-9-2009

La Pintana is een troosteloze voorstad van Santiago de Chile. De wijk is berucht vanwege de sociale spanningen. Begin jaren tachtig van

de twintigste eeuw zijn hier aan de rand van de hoofdstad van Chili talrijke dakloze gezinnen neergestreken. Ze hoopten dat de hiervoor verantwoordelijke autoriteiten hen woningen zouden toewijzen. Het kwam er niet van. Uitzichtloosheid en criminaliteit groeiden en ontaardden steeds meer in vandalisme, terreur door bendes en drugshandel.

Tegen deze duistere achtergrond vallen drie eenvoudige gebouwencomplexen op. Met hun lichte muren en verzorgde tuinen zijn het 'Huis van het Gezin', de jongensschool Necedal en de meisjesschool Almendral als een teken van de hoop. Elk van deze drie initiatieven zijn ontstaan door de inzet van een groep leden en vrienden van het Opus Dei. Als toegewijde christenen willen ze de kinderen en jongeren van La Pintana van de straat halen, hen

basisonderwijs bieden en realistische kansen op een baan voor hun verdere toekomst geven.

Tegelijkertijd willen zij hun scholingsinitiatieven door een gezinscomponent aanvullen en zekeren.

Met dit concept stichtte de groep in 1993 de 'Fundación Nocedal' – bij wijze van spreken als gemeenschappelijk organisatorische basis van het drievoudige project. De christelijke oriëntering werd toevertrouwd aan de prelatur van het Opus Dei. In 1996 startte de school voor jongens, in 1999 volgde de meisjesschool – beide samen tellen 1.000 leerlingen – en aansluitend het Huis van het Gezin'.

Vorming voor ouders is essentieel...

Het Huis van het Gezin onderhoudt actief contact met 60 procent van de ouders van Nocedal en Almendral.

Daarnaast zijn er ook andere ouders, wiens kinderen niet op een van de scholen zitten, die gebruik maken van de diensten van de stichting. Vele van hen zijn nog zeer jong. Een relatief groot aantal ouders heeft geen opleiding afgerond. Ter illustratie verteld Carla over haar man: "Hij kon niet naar meer school gaan, omdat hij geld moest verdienen om zijn ouders te ondersteunen."

Fernando Alvarez is directeur van de stichting. Volgens zijn gegevens komen dagelijks ongeveer 130 moeders naar de verschillende spreekuren in het Huis van het Gezin. Er wordt gesproken over huwelijks- en opvoedingsproblemen, contact met overheidsinstanties, rechtshulp en niet op de laatste plaats psychologisch hulp. Het aantal vaders dat aanklopt is beduidend geringer.

Andere speerpunten van de stichting zijn ouderavonden en andere speciale bijeenkomsten voor ouders en vrijetijdsactiviteiten, waaraan het gehele gezin kan deelnemen.

Bijvoorbeeld een filmvoorstelling op zaterdagavonden met aansluitend een gedachtewisseling. In dezelfde geest werkt ook 'Radio Necedal', een kleine zender die op werkdagen twee maal een uur te horen is voor ongeveer 55.000 ontvangers in La Pintana te horen is en veel moeders tijdens het huishouden bereikt.

Hierdoor compenseert de zender tot op zekere hoogte de weinig opbouwende invloed van de televisie op gezinnen.

Het doel is volgens Alvarez altijd de vorming van ouders. De ouders moeten leren begrijpen, dat zij zelf de hoofdopvoeders van hun kinderen zijn. Om dit te laten gebeuren, moeten zij met elkaar en met hun kinderen in gesprek blijven.

Fernando Alvarez is van mening, dat de oorzaak voor een groot deel van de gezinsconflicten ligt bij het gebrek aan communicatie binnen het gezin.

... maar ook de scholen

De beide scholen Nocedal en Almendral werken volledig onafhankelijk van elkaar, maar ze streven beide naar een integrale opvoeding – veeleisend zowel in pedagogisch als christelijk opzicht. De leerstof is in principe dezelfde als die op andere scholen van het land. Alvarez: "Maar onze bijzonder uitdaging luidt: 'Weg van de straat'. Daarom zorgen we voor veel sport andere zinvolle tijdsbestedingen, zoals tuinieren en muziekonderwijs." Hierbij werken docenten, ouders en leerlingen samen, om de vicieuze cirkel van verwaarlozing, onwetendheid en armoede te doorbreken.

Belangrijk is natuurlijk ook het godsdienstonderwijs en de Missen voor de leerlingen, die verzorgd worden priesters van het Opus Dei. Zo leren de kinderen niet alleen over de geloofsleer, maar ook over het christelijk gebed en houding. Tegelijkertijd heeft dat ook invloed op de ouders. Mevrouw Alejandra verteld: "De geloofsbelijdenis heb ik geleerd van mijn zoon German. En een keer in de veertien dagen geeft de schoolkapelaan in het Huis van het Gezin geloofsonderricht voor vaders. Onze zoon herinnert ons er altijd aan: 'Mama, stuur papa toch weer naar de voordracht van Don Max!'"

De jongensschool Nocedal

Op dit moment bezoeken een kleine duizend leerlingen Nocedal – basisschool en voortgezet onderwijs samen. De lessen beginnen om 8.30 uur en duren tot 17.00 uur. Vanwege

de moeilijke omstandigheden bij veel gezinnen, zorgt de school ervoor dat de leerlingen het huiswerk gemaakt hebben, voordat ze naar huis gaan.

Na de basisschool krijgen de kinderen naast de gebruikelijke vakken in het voortgezet onderwijs ook technische vakken en beroepsonderwijs, zoals elektrotechniek en telecommunicatie. Tijdens practica doen de leerlingen ook enige praktijkkennis op.

Chili kent geen gecombineerde systeem van school en praktijkonderwijs. Daarom werkt Nosedal samen met werkplaatsen, waar oudere leerlingen in de weekenden praktische werkervaring opdoen. Zo kan de een eenvoudige reparaties aan magnetrons en PC's uitvoeren. Anderen verleggen elektriciteitsleidingen. Dergelijke mogelijkheden bieden arme

gezinnen ook een stukje extra inkomen. Bovendien bemiddelt de school voor de leerlingen na het examen ook bij het verkrijgen van stageplaatsen bij verschillende bedrijven.

De meisjesschool Almendral

De eerste stap op weg naar de meisjesschool Almendral was een bezoek van de prelaat van het Opus Dei in 1997. Bisschop Echevarría moedigde de verantwoordelijken van de stichting Nosedal aan om na de jongensschool ook met een onafhankelijke school voor meisjes te beginnen. Dankzij geïnteresseerde sponsors kon de stichting in september 1998 een stuk grond kopen. Slechts zes maanden later begonnen de lessen voor 140 meisjes in de leeftijdscategorie van 6 tot 10 jaar. Tegenwoordig bezoeken 680 leerlingen in acht jaargangen

Almendral, beginnend met een kleuterschool.

Destijds was het opvoedings- en pedagogisch klimaat, zoals ook bij de jongensschool het geval was, niet bepaald bemoedigend. Slechts 23 procent van de meisjes haalden de eindstreep en gingen naar het voortgezet onderwijs. Ook hier was de instabiele gezinssituatie de hoofdoorzaak. Daarom zet de schoolleiding van Almendral in eerste instantie in op een samenwerking tussen school en gezin. Schooldirectrice Maria Teresa Trabol: "Wij willen de ouders leren, dat zij de eerste en belangrijkste opvoeders van hun kinderen zijn. Dat lukt ook stukje bij beetje". De eerste vruchten konden al in 2002 worden geplukt: tijdens de landelijke examens lagen de prestaties van de leerlingen van Almendral op het gebied van taal en rekenen boven het landelijk gemiddelde. De moeder van

Natalie Albornoz zegt hierover:
"Velen van ons hebben intussen begrepen, dat wij als ouders een betere steun voor onze kinderen moeten worden."

Onderdirectrice Alejandra Nuñez besteedt speciale aandacht aan de moeders: "De meeste vrouwen in La Pintana hebben geen geloofsonderricht gekregen. Hun denkbeelden en wensen worden voor een groot deel door televisie beïnvloed. Vaak zijn het de eigen kinderen die hen veel waardevols kunnen leren. Het is werkelijk zo, dat juist zij de ouders ook het snelste het bidden bij brengen." Alejandra Nuñez leerde Almendral bij toeval kennen toen ze solliciteerde naar een baan als lerares. Beetje bij beetje heeft ze ontdekt, dat "de kleine details, die zoals altijd in het leven het verschil maken," te maken hebben met de spiritualiteit van de

heilige Jozefmaria. Later vond ze zelf de weg naar het Opus Dei.

pdf | Document automatisch
aangemaakt door <https://opusdei.org/nl-be/article/vorming-ouders-waar-chili-het-armst-is/> (15-3-2026)